

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Fastställt av rektor på Wisbygymnasiet

Framtagen av elevhälsans kuratorer

Datum 2021-09-01

Gäller 2021/22

Version [1.0]

Innehåll

1. Ansvarig för planen	2
2. Planen gäller	2
3. Wisbygymnasiets vision	2
4. Några viktiga begrepp.....	2
5. Årets resultatredovisning.....	3
6. Utvärdering/analys av det gångna årets arbete.....	3
7. Förslag till det fortsatta arbetet.....	4
8. Om någon blir utsatt	5
När elev kränks av andra elever	5
Om personal kränker elev	6
Om personal kränker ledning	6
Om personal kränker personal.....	6
Om ledning kränker personal	6
Om elev kränker lärare/skolpersonal	6
Om elev kränkts på nätet.....	6

1. Ansvarig för planen

Ytterst ansvarig är Wisbygymnasiets rektor. Planen är skapad av och revideras årligen av skolans kuratorer. I årets *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* ingår även Skol-ESO:s (Skolans elevskyddsombud) analys av Wisbygymnasiets enkätsvar.

2. Planen gäller

2021-08-23 – 2022-08-22

3. Wisbygymnasiets vision

Wisbygymnasiet ska vara en trygg och välkomnande arbetsplats för både elever och personal. Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Mänskliga rättigheter är allas våra rättigheter. På Wisbygymnasiet respekterar och stöttar vi varandra. Varje elev ska känna att den är betydelsefull och behövd, en viktig person på vår skola och en god samhällsmedborgare.

4. Några viktiga begrepp

I Skollagen (6 kap, 3 §) definieras **kränkande behandling** som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för all kränkande behandling är:

- Kränkning av principen om alla människors lika värde.
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.
- Kränkningar kan ske individuellt eller i grupp.
- En kränkning kan hända vid enskilda gånger, eller upprepade gånger systematiskt över tid.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

Diskriminering finns beskrivet i Diskrimineringslagen och det framgår av 1 kap 1 § att lagens ändamål är att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Könsidentitet eller uttryck

5. Årets resultatredovisning

I arbetet mot diskriminering och kränkande behandling ingår att följa upp och utvärdera det gångna året. Det är ett led i att hela tiden förbättra elevernas trygghet. För att kunna utforma en skola som ser elevernas behov så behöver vi veta hur eleverna har det, hur de mår och hur deras situation upplevs, vad som gör dem trygga, och vad som gör dem otrygga. Wisbygymnasiet har genomfört en egen enkät för samtliga årskurser. Tidigare år har även Skolinspektionens enkät genomförts för årskurs 2, denna har inte genomförts detta år.

Enkäten har besvarats av 931 elever av skolans drygt 1500 elever. Eleverna har fått svarsalternativ mellan 1 (instämmer inte alls) till 10 (instämmer helt). 90,7% av eleverna svarar mellan alternativen 7 och 10 avseende trygghet på Wisbygymnasiet. De platser på Wisbygymnasiet söder som flest elever känner sig otrygga på är matsal och idrottshallar (72 st), Sävhuset (reception, aula, café; 54 st) och Desideria-huset (café; 50 st). På frågan om eleven äter skolmaten svarar 540 st ja, och 69 st nej, av de som inte äter i matsalen svarar 27 st att det beror på otrygghet och 95 st att de känner sig obekväma i skolrestaurangen. De platser på Wisbygymnasiet Norr som flest elever känner sig otrygga på är till och från matsalen (14 st) samt över Broväg (16 st). På frågan om eleven blivit sexuellt trakasserad av en annan elev på skolan de senaste 6 månaderna svarar 26 st ja, och 905 st svarar nej. På frågan om eleven de senaste sex månaderna har blivit kränkt av en lärare på skolan svarar 69 st ja, och 931 st svarar nej. På frågan om eleven de senaste sex månaderna blivit kränkt av en annan elev på skolan svarar 87 st ja, och 931 st nej. På frågan om skolan har anmält och utrett kränkningen svarar 1 st ja, 23 st. svarar nej och 3 st vet ej.

Vi har tagit del av Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens *Rapport: Anmälningar om kränkande behandling, 2020:2 och 2021:1* Av dem framgår det att Wisbygymnasiet har gjort fem st. anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen under det gångna läsåret, varav tre st på höstterminen och två st under vårterminen.

6. Utvärdering/analys av det gångna årets arbete

I jämförelse med förra årets *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* kan vi se att tryggheten generellt sett fortsatt är god på Wisbygymnasiet. Siffrorna gällande trygghet och kränkande behandling ligger kvar på ungefär samma nivå som tidigare år. Vissa områden upplevs fortfarande som otrygga, t ex matsal och idrottshall. Gällande frågan om skolan har anmält och utrett kränkning är det endast ett fåtal som har svarat på frågan (27 st.), vilket gör det svåranalyserat. Ett observandum är att 23 st. elever har svarat att skolan inte har anmält och utrett en kränkning och tre st vet inte, vilket visar på ett utrymme för förtydligande av skolans rutiner kring detta. Skol-ESO har varit med och analyserat svaren på enkäten, och av deras svar framkommer det att de tycker att det är lite oroväckande att fem st blivit sexuellt trakasserade av lärare. Vidare beskriver skol-ESO att det krävs omedelbara insatser gällande att bara en elev har svarat att skolan har anmält och utrett händelsen med kränkningen. Skol-ESO resonerar kring att eleverna antingen inte velat gå och berätta för någon lärare att det skett, eller att skolan inte utrett/anmält sexuella trakasserier, och detta är något som skolan behöver ta tag i. Det är en frågeställning som även kuratorerna ser ett värde i att titta vidare på för att kunna anpassa åtgärderna.

I enkäten finns frågor om trygghet i lokalerna, och utifrån de fritextsvar som inkommit finns det inget som tyder på att Covid -19 har skapat någon större otrygghet bland eleverna.

Utifrån den extraordinära situationen med Covid –19 har kuratorerna reviderat årets plan. Målsättningen inför nästa läsår är att involvera likabehandlingsgruppen i arbetet med denna plan.

7. Förslag till det fortsatta arbetet

Det är viktigt att hålla arbetet med en trygg skola levande, och en förutsättning är att skolan arbetar aktivt med frågor som trygghet, förhindrande av kränkande behandling och diskriminering.

För att det ska bli tydligt vilka behov och önskningsområden eleverna har gällande vad en trygg skola är behöver eleverna fortsätta involveras i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling. Vi ser stora vinster med att fortsätta arbetet med att skol-ESO gör en första analys och väljer ut vilka områden i enkäten som behöver fördjupas av klasserna på mentorstiden. Detta är ett bra sätt att göra eleverna delaktiga i sin egen arbetsmiljö.

För att arbeta vidare med de områden som belyses av skol-ESO och klasserna är ett förslag att ansvarig rektor tillsammans med kuratorerna är ansvariga för att samla in resultaten från fördjupningarna i klasserna och diskutera detta med likabehandlingsgruppen och skol-ESO, samt övrig berörd personal, för att hitta lämpliga åtgärder.

Då likabehandlingsgruppen det gångna året inte har träffats för att analysera resultaten, är årets analys och förslag att arbeta vidare med sammanställda av skolans kuratorer. Vi tänker dock att framöver bör fler representanter för skolan delta i analysen, såsom ovan beskrivits.

I utvärderingen/analysen framkommer det att det finns ett flertal elever som upplever att de blivit utsatta för kränkande behandling, och att det finns få anmälningar och utredningar om kränkande behandling. Det är svårt att veta vad det beror på att det ser ut så här, men oavsett är det viktigt att eleverna har kunskap om sina rättigheter. Ett förslag på förebyggande arbete som skolan skulle kunna göra är att se till att eleverna får kunskap om vad kränkande behandling är och vilket stöd de kan få. Ett förslag är att kuratorsgruppen arbetar fram ett material som mentorerna kan använda på mentorstiden.

I enkäten framkommer det att det finns elever som upplever otrygghet i matsalen/idrotts-hallar. För att kunna arbeta vidare med denna fråga ser vi att det vore av intresse att separera alternativen matsal och idrotts-hallar för att få en mer detaljerad bild av var framtida förebyggande arbete behövs. Vi kan konstatera att det finns en del ungdomar som är otrygga och känner sig obekväma i matsalen, men det är oklart hur många som känner så i idrotts-hallarna. För att få elevernas bild är detta en fråga som mentorerna kan ta upp på mentorstiden för diskussion om vad som kan förbättras gällande trygghet kring dessa områden.

Förtroendefulla relationer mellan lärare och elever är särskilt viktigt vid arbete med frågor gällande kränkande behandling. För att fler elever som upplever att de blivit kränkta ska få stöd är det av vikt att det finns vuxna i skolan som eleverna känner förtroende för. Till höstterminen -21 kommer det att påbörjas ett pilotprojekt i liten skala som inriktar sig på detta tema. Om det faller väl ut är förhoppningen att samtliga lärare på skolan kommer få ta del av detta.

8. Om någon blir utsatt

När elev kränks av andra elever

1. Den elev som upplever sig kränkt kontaktar i första hand sin mentor, därefter rektor/biträdande rektor. Detta gäller även om den upplevda kränkningen inte iakttagits av personal.
2. Anställd som upptäcker pågående diskriminering/trakasserier/kränkande behandling skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevernas mentor.
3. En anställd som på annat sätt fått kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för diskriminering/trakasserier/kränkande behandling informerar elevens mentor.
4. Mentor och ytterligare personal talar med den elev som kan ha blivit utsatt för kränkningen för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Förklara att kränkningar ej får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till mentor om något händer innan dess. Dokumentera samtalet.
5. Mentor och ytterligare en personal talar sedan med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som hänt. Om flera elever deltagit talar de anställda med dem en och en. Dokumentera samtalet.
6. Om det visar sig att diskriminering/trakasserier/kränkande behandling har skett, förklarar mentor och ytterligare en person för eleven som utfört kränkningen att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta skall gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Om flera elever deltagit i kränkningen talar de vuxna med dem en och en. Dokumentera samtalen.
7. Kontakta inblandade omyndiga elevers vårdnadshavare och berätta vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.
8. Meddela elevhälsoteam och rektor om vad som skett och vad som gjorts.
9. Eleverna hålls under uppsikt.
10. Uppföljande samtal hålls enligt planering. Därefter kontaktas omyndiga elevers vårdnadshavare för att delge information hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Dokumentera samtalen.
11. Om diskriminering/trakasserier/kränkande behandling inte upphört kallas myndiga elever eller omyndiga elever tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och annan personal. En handlingsplan upprättas för att komma tillrätta med problemet. Samtalet dokumenteras.
12. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, eventuellt vårdnadshavare, rektor och annan personal. Även detta samtal dokumenteras.
13. Rektor ansvarar för att anmälan sker till huvudmannen när skolan fått kännedom om att elev anser sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Om personal kränker elev

Lärarnas yrkesetiska riktlinjer utgör vägledande grund för åtgärder vid kränkande behandling. Lärare skall påtala fel, komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som lärares yrkesetik vilar på (Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet 2001). Vid ärenden där någon ur personalen är inblandad kontaktas alltid rektor för vidare utredning och åtgärder, enligt följande:

1. Den elev som upplever sig kränkt av personal kontaktar i första hand sin mentor eller någon ur likabehandlingsgruppen, där efter biträdande rektor och/eller rektor. Detta gäller även om den upplevda kränkningen inte iakttagits av personal.
2. Enskilt samtal av rektor med den person som upplever sig kränkt.
3. Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som uppges ha utsatt någon för kränkning.
4. Enskilda uppföljningssamtal av rektor med inblandade efter några veckor, beroende på hur samtalen har avlöpt.

Om överenskomna åtgärder inte ger önskat resultat tas beslut om fortsatt tillvägagångssätt av rektor och gymnasie- och vuxenutbildningschef.

En befogad tillrättavisning av en elev från en lärare är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

Om personal kränker ledning

Rektor eller HR-chef har samtal med inblandade.

Om personal kränker personal

Rektor informeras och har samtal med inblandade.

Om ledning kränker personal

Kränt personal kontaktar överordnad chef.

Om elev kränker lärare/skolpersonal

Läraren/personen pratar med eleven och uppmanar denna att ändra sitt beteende. Om eleven fortsätter sitt olämpliga uppträdande skall rektor utreda orsakerna till beteendet och samråda med elevens vårdnadshavare. Rektor får ge eleven en skriftlig varning. Är eleven inte myndig skall vårdnadshavaren underrättas om tilltänkta åtgärder och eventuell varning (Skollagen 5 kap 9 §, 11 §). Om åtgärderna som gjorts inte varit tillräckliga får rektor besluta att eleven tillfälligt omplaceras i annan undervisningsgrupp eller på annan plats inom skolenheten under längst fyra veckor. Elevens vårdnadshavare skall informeras om beslutet (Skollagen 5 kap 12§, 13§). Rektor får besluta om omedelbar avstängning i första hand för högst en vecka. Därefter skall utredning ske av huvudmannen. Avstängningen får pågå från två veckor men längst under återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår (Skollagen 5 kap 18§). Alla åtgärder skall dokumenteras, följas upp och utvärderas.

Om elev kränkts på nätet

Om någon på skolan får kännedom om att elev blir eller har blivit kränkt på nätet har skolan skyldighet att agera. Sök information på Datainspektionens hemsida kränkt.se och/eller surfalugnt.se och sök stöd hos personalen på skolan.